

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.05.2020

Lēmums Nr. 4-02/34

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Viļānu novada pašvaldība, adrese: Kultūras laukums 1A, Viļāni, LV-4650, elektroniskā pasta adrese: novads@vilani.lv.

Plānošanas dokumentu nosaukums:

Viļānu novada teritorijas plānojums 2019.- 2031. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

SIA “Metrum” (turpmāk – Izstrādātāja) 2020. gada 24. aprīļa vēstule Nr. 621/a/00-2020 “Par stratēģiskā ietekmes uz novērtējuma procedūru” (turpmāk – Vēstule Nr. 621/a/00-2020) un tai pievienotais iesniegums “Iesniegums par teritorijas plānojuma izstrādi” (turpmāk – Iesniegums), Viļānu novada domes 2018. gada 25. oktobra lēmums (prot. Nr. 13., 26. §) (turpmāk – Lēmums), Darba uzdevums Viļānu novada teritorijas plānojuma izstrādei (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Rēzeknes RVP) 2019. gada 3. septembra vēstule Nr. 7.5-07/1135 “Par nosacījumiem Viļānu novada teritorijas plānojuma izstrādei un par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Viļānu novada teritorijas plānojuma izstrādei” un Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2019. gada 10. septembra vēstule Nr. 4.8/5130/2019-N “Par nosacījumiem Viļānu novada teritorijas plānojuma izstrādei un viedokli par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”.

Izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātājas ieskatā Viļānu novada Teritorijas plānojumam nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo ar plānošanas dokumenta īstenošanu nav plānots veikt būtiskas izmaiņas Teritorijas plānojumā salīdzinājumā ar spēkā esošo teritorijas plānojumu, novadā nav plānoti jauni nozīmīgi transporta infrastruktūras objekti, jaunas, plašas rūpnieciskās apbūves teritorijas. Tāpat norādīts, ka Teritorijas plānojums nav tieši saistīts ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 1. un 2. pielikumā noteikto darbību īstenošanu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai

institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs pirmā panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. 2020. gada 24. aprīlī Birojā saņemta Izstrādātāja Vēstule Nr. 621/a/00-2020 un Iesniegums, ar kuru Izstrādātāja informē, ka 2020. gada 26. martā Viļānu novada pašvaldība pieņēmusi Lēmumu. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumam:
  - 2.1. Teritorijas plānojuma ietvarā ir paredzēts izvērtēt spēkā esošā Viļānu novada teritorijas plānojuma atbilstību Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un precizēt teritoriju izmantošanas veidu klasifikāciju un teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanu saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240), izvērtēt teritoriju atļauto izmantošanu atbilstoši funkcionālajam zonējumam, kā arī izstrādāt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
  - 2.2. Teritorijas plānojuma īstenošana nav tieši saistīta ar Likuma 1. un 2. pielikumā noteikto darbību īstenošanu, kam būtu jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma un/vai sākotnējā novērtējuma procedūra. Plānošanas dokumentā paredzēts iekļaut papildus prasības tām darbībām, kas potenciāli var ietekmēt vides kvalitāti noteiktā novada teritorijas daļā vai novadā kopumā;
  - 2.3. Teritorijas plānojumā plānots noteikt un attēlot funkcionālā zonējumu “*Rūpnieciskās apbūves teritorijas*”, tās primāri nosakot jau esošiem objektiem vai tajās teritorijās, kur šāda izmantošana ir bijusi plānota līdz šim. Jaunas, plašas rūpnieciskās apbūves teritorijas nav plānotas. Saskaņā ar Iesniegumu ar Teritorijas plānojumu tiks radīti priekšnoteikumi vides kvalitātes nodrošināšanai, ražošanas un vides risku novēršanai;
  - 2.4. Viļānu novada teritorijā atrodas dabas lieguma “*Lubāna mitrājs*” neliela daļa. Viļānu novada teritorijā īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzībai izveidoti mikroliegumi un to buferzonas, kā arī atrodas viens dabas piemineklis – aizsargājams ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis “*Trūpa Velna akmens*”. Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” iekļauto informāciju novadā reģistrēti vairāki aizsargājамie koki (dižkoki) un īpaši aizsargājамie biotopi. Izstrādātāja norādījusi, ka Teritorijas plānojumā tiks pārskatītas un nepieciešamības gadījumā precizētas līdz šim noteiktās vides un dabas resursu aizsargjoslas.
3. Atbilstoši Darba uzdevumam ar Teritorijas plānojumu cita starpā tiek plānots:
  - 3.1. izstrādāt Teritorijas plānojumu saskaņā ar Noteikumiem Nr. 240, paredzot visā pašvaldības teritorijā piemērot funkcionālo zonējumu atbilstoši šo noteikumu prasībām;
  - 3.2. izvērtēt Viļānu novada apdzīvojuma struktūras attīstību, precizēt pilsētas un ciemu robežas, ja nepieciešams;
  - 3.3. izvērtēt pašvaldībai piederošo teritoriju perspektīvo izmantošanu un to atbilstību pašvaldības funkciju veikšanai un ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai. Norādīt teritorijas, kas nepieciešamas pašvaldības funkciju realizēšanai;
  - 3.4. attēlot vidi degradējošos objektus un noteikt prasības to uzturēšanai un sakopšanai;
  - 3.5. noteikt un grafiski attēlot visa veida aizsargjoslas, kur platums ir virs 10 m atbilstoši Aizsargjoslu likumam;

- 3.6. grafiski attēlot applūstošās teritorijas;
- 3.7. izstrādāt nosacījumus derīgo izrakteņu ieguvei, lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju apmežošanai, kā arī teritoriju atmežošanai.
4. Pašvaldība atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas ar VVD Rēzeknes RVP, DAP administrāciju par Teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Tomēr, kā tas izriet no Iesnieguma, konsultācijas ar Veselības inspekciju nav veiktas. Iesniegumam pievienotas:
- 4.1. VVD Rēzeknes RVP 2019. gada 3. septembra vēstule Nr. 7.5-07/1135, kurā VVD Rēzeknes RVP nerekomendē plānošanas dokumentam veikt Stratēģisko novērtējumu;
- 4.2. DAP administrācijas 2019. gada 10. septembra vēstule Nr. 4.8/5130/2019-N, kurā DAP administrācija uzskata, ka Teritorijas plānojumam nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
5. Teritorijas plānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs atzīst, ka šī brīža plānošanas stadijā Teritorijas plānojuma izstrādes uzdevums ir vēl ļoti vispārīgs, tādēļ ar pilnīgu noteiktību konstatēt, ka plānošanas procesā nebūs jārisina arī ar vidi saistītas problēmas, nevar. Vienlaikus atzīstams, ka no Darba uzdevuma neizriet, ka ar Teritorijas plānojumu būtu paredzēts īstenot tādas būtiskas izmaiņas, kas nozīmīgi ietekmēs teritorijas izmantošanas nosacījumus attiecībā uz Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkta teritorijām un objektiem. Līdz ar to Birojs atzīst, ka Teritorijas plānojums neatbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams:
- 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a), b), c), d) apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2) punkts noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3) un 4) punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekme uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 5.2. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Teritorijas plānojumu ir paredzēts izstrādāt kā jaunu plānošanas dokumentu, un teritorijas plānojumi pēc savas būtības tiek izstrādāti ar mērķi noteikt prasības un priekšnoteikumus dažādu darbību, tostarp būvniecības ieceru realizācijai. Tomēr Birojam nav sniegta informācija, ka ar Teritorijas plānojuma izstrādi pašvaldība būtu paredzējusi nozīmīgi grozīt jau spēkā esošā Viļānu novada teritorijas plānojuma ietvertu plānojuma koncepciju un pašreizējo teritoriju izmantošanu, radīt priekšnoteikumus jaunām, nozīmīgām vides problēmām, kas ietekmē plānošanas dokumentus arī citos plānošanas līmeņos. Teritorijas plānojums ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tā realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem. No Iesnieguma izriet, ka būtiskākās izmaiņas plānotas, nosakot teritoriju izmantošanas veidu

saskaņā ar jauno regulējumu, ko noteic Noteikumi Nr. 240 un šī brīža plānošanas stadijā nav indikāciju, ka būtu paredzētas jaunas darbības, kas būtiski ietekmēs vides kvalitāti.

- 5.3. No Iesnieguma tāpat neizriet, ka Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis būtu ieplānot Likuma 1. un 2. pielikuma darbības, lai gan paredzēts izstrādāt nosacījumus derīgo izrakstu ieguvei. Gadījumā, ja turpmākajā plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tomēr tiek konstatēts, ka tiks īstenotas nozīmīgas izmaiņas (piemēram, tādas, kas paplašina teritorijas, kurās izvietojami Likuma 1. un/vai 2. pielikuma objekti, vai nozīmīgi groza izmantošanas nosacījumus šādās teritorijās, vai citu teritoriju izmantošanas nosacījumos tiek iestrādātas normas, kas pieļauj Likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbību īstenošanu u.c.), Viļānu novada pašvaldībai jākonsultējas ar VVD Rēzeknes RVP par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un nepieciešamības gadījumā informācija par izmaiņām sākotnējā plānošanas iecerē (par ko pieņemts šis lēmums) jānosūta Birojam jautājuma par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izlemšanai.
- 5.4. Tāpat secināms, ka Viļānu novada teritorijā atrodas neliela daļa īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) "*Lubāna mitrājs*". Atbilstoši Iesniegumā sniegtajai informācijai plānošanas dokuments nav saistīts ar ietekmi uz īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī plānotās izmaiņas nav saistāmas ar ietekmi uz Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājamiem biotopiem, sugām un to dzīvotnēm. DAP administrācijas viedoklis ir, ka Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams. Arī Biroja ieskatā, pie nosacījuma, ka, izstrādājot Teritorijas plānojumu, tiks ievēroti saņemtie institūciju nosacījumi, kā arī spēkā esošie normatīvie akti, plānošanas dokumenta izstrāde (un tā īstenošana) neradīs būtisku ietekmi uz vidi.
- 5.5. Birojs ņem vērā, ka Izstrādātāja nav veikusi atsevišķas konsultācijas ar Veselības inspekciju par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, vienlaikus šādas konsultācijas par nosacījumiem, kas būs jāņem vērā plānošanas procesā, ir paredzētas un tiks īstenotas atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādi. Vides apsvērumi, kas saistīti ar cilvēku un viņa veselību (piemēram, kas saistīti ar ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas jomu, trokšņa un piesārņojošo vielu emisiju u.c.) ietilpst arī vērtējumā, ko atbilstoši savai kompetencei veic VVD Rēzeknes RVP. Ņemot vērā konkrētās pašvaldības specifiku, teritoriju un atrašanās vietu, iespējamās vides problēmas, kas no tā izriet, kā arī veiktās konsultācijas ar citām vides un dabas aizsardzības iestādēm, Biroja vērtējumā plānošanas dokumentam Stratēģiskā novērtējuma procedūra nebūtu lietderīga, tās nepieciešamību atbilstoši savai kompetencei nav konstatējusi arī VVD Rēzeknes RVP un DAP administrācija.
6. Līdz ar to, Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem konstatē, ka Viļānu novada teritorijas plānojumam 2019.- 2031. gadam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*" 4. pants, 23. divi prim pants, 23. trīs prim pants;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" 5., 6., 7. punkts;
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*";
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 "*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*".

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Likuma 23. divi prim pantā noteiktajiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības kritērijiem un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumenta īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Viļānu novada teritorijas plānojumam 2019.- 2031. gadam.

Biroja direktora p.i.
Direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (*paraksts)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Upena-Rasuma, 67770813
ieva.upena-rasuma@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Viļānu novada pašvaldībai, elektroniskā pasta adrese: novads@vilani.lv.
1. SIA "Metrum", elektroniskā pasta adrese: metrum@metrum.lv.
2. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei, EAdrese.